

en let paaviselig Indflydelse paa dansk Kunst og Smag, og man kan trygt sige paa dansk Kultur. Den danske Skueplads, grundlagt af Holberg, vort Nationalteater, det nuværende kongelige Teater, er, som sagt, i voksende Grad støttet af Staten, saaledes gentagne Gange ved ny Bygninger, og sidste Gang ved den i 1881 skabte Bygning, som jo vel staar Staten i et Par Millioner Kroner. Staten har desuden endvidere støttet Driften af Teatret med andre Millioner Kroner. Selv om Underskuddet i de sidste 5 Aar fra 1892—93 til 1896—97 har været stadig synkende fra et Underskud af 235,946 Kr., saa slutter det dog i det sidste af de af mig nævnte Aar med et Underskud af 146,219 Kr., hvad der i og for sig ikke kan lægges Direktionen — om dens Dygtighed skal jeg ikke her indlade mig paa at dømme — til Last, da jeg anser den for stillet over for en umulig Opgave, nemlig at faa et Teater til at svare sig, der har et meget stort Personale, dels af Kunstnere, dels af andre, fordelt paa Kapellet, Talescenen, Operaen og Balletten, uden ordentligvis at kunne benytte mere end et af disse Kunstfag til Aftenforestillingen, saaledes at den altsaa næppe faar halv Nytte af sit Personale og af sine Penge, ligesom Personalet faar alt for sjældent Lejlighed til at vise sine kunstneriske Evner. Skal der være Udsigt til, at dette Teater i dygtige Lederes Hænder skal kunne med et ringere Tilskud opfylde sin Mission i Spidsen for dansk Skuespilkunst, maa der, som foreslaaet, bygges en særlig Talescene eller et nyt Teater til op mod 2 Mill. Kroner. Atter dette Teater foreslaas bygget af Staten, men burde maaske — hvad der formentlig vilde ligge nærmere — bygges af Kommunen, da det jo har vist sig — som naturligt er — at denne statsunderstøttede danske Skueplads nærmest maa betragtes som Kjøbenhavns Teater, der yderligere er støttet ved et Repertoiremonopol, og som i lang Tid har givet Kjøbenhavnerne let Adgang til god og billig Komædie. Idet Staten foruden at bygge Skuespilhuset ved sit aarlige Statstilskud eller rettere ved at dække Teatrets Underskud, betaler en vis ikke ringe Kvotadel af, hvad Adgangsbilletten egentlig skulde koste, og dog er det kun en Sjettedel af Statens Befolkning, som hele Staten i saa Henseende maa betale til og for. Nu siger man nok, at alle Folk komme til Kjøbenhavn, og at Provinsoberne, naar de komme herind, besøge Teatret forholdsvis mere end Kjøbenhavnerne. Dette sidste vil jeg ikke be-

nægte, men jeg maa bestemt modsige, at alle komme til Kjøbenhavn. Det er kun den bedre stillede Del af Befolkningen, som har Tid og Raad dertil, og det bliver sjældnere, at de evne at tage Del deri, jo længere de selvfølgelig bo fra Hovedstaden. Mange komme aldrig dertil og andre kun en enkelt Gang i deres Liv. Det er altsaa i første Række og i alt væsentligt et Teater til Gavn og Glæde for Kjøbenhavnerne, som Staten betaler. Jeg skal bestemt forvare mig imod, at jeg ønsker at berøve den danske Skueplads noget af, hvad den, vel bestyret, behøver til at nå sin betydningsfulde kunstneriske og nationale Opgave. Jeg vil med Glæde og i Overbevisningen om et godt Udbytte for Land og Folk være med til en saadan Bevilling, men jeg mener kun, at Provinsscenen har et uafviseligt Krav paa ogsaa at faa statsunderstøttet scenisk Kunst, hvad der kun vil opnaas ved, at man højner Kunsten ude i Provinserne, og ikke derved, at Folk i Ny og Næ kunne faa Adgang til at komme herover, og det, der altsaa nu her er Spørgsmaal om, er, om Tiden nu ikke skulde være moden til den sceniske Kunsts Udvandring til Provinserne. Man har i lange Tider understøttet Videnskab og andre Kunstarter i Provinserne. Jeg skal pege paa Understøttelserne til Folkehøjskoler, Landbrugsskoler, tekniske Skoler, Museer af Malerier, Skulptur- og Oldsager, Biblioteker, for Eksempel i Aarhus, Foredrags-Serier, Udstillinger og nu senest Folkeuniversitetsbevægelsen og meget mere, og Nyttens heraf er iøjnefaldende paa Grund af Provinsernes store Kundskabstrang. Det blev paavist af det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds (E. Sørensen) forleden Dag, hvor stærkt det smukke lille Museum i Kolding Slot besøges, og jeg kan oplyse, at Museet i Aarhus besøges af 25,000 Mennesker om Aaret, og for at nævne en bestemt Kendsgerning kan jeg meddele, at i Fjor har det været besøgt af 66 Skoler: Højskoler og Landbrugsskoler og Folkeskoler med 4 a 5000 Elever og Lærere, og et saa stort Besøg er forholdsvis 2—3 Gange saa stort som Besøget paa det af Kjøbenhavns Museer, hvor Besøget er størst. Scenens Kunst har hidtil været Stifbarn i Provinserne, og ligesom i Oldtiden Scenens Kunst repræsenteredes ved Thespiskærren, har det været de omreisende Selskaber, der ere nødte til at sætte Pengeinteresserne over Kunstens Interesser, som ikke kunne anvende særdeles meget paa Personale, eller meget paa andet Reper-